

Dit jaar fiets ik met mijn zwager de bedevaarttocht naar Santiago de Compostella in Spanje.

JACQUES BELJON, METHODOLOOG

Het jaarplan voor 2005 van het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS) gaat door op de lijn van het Meerjarenprogramma 2004–2008. Daarin is een vernieuwingsstrategie uitgezet met als doel om geleidelijk oudere programma-onderdelen te versoberen of te laten vervallen en daarvoor in de plaats nieuw statistisch onderzoek op de rails te zetten.

Het algemene doel voor het CBS is in essentie in artikel 3 van de CBS-wet geformuleerd: *het CBS heeft tot taak het van overheidswege verrichten van statistisch onderzoek ten behoeve van praktijk, beleid en wetenschap en het openbaar maken van de op grond van zodanig onderzoek samengestelde statistieken.*

Het jaarplan gaat vooral in op wat het CBS produceert om dit doel te bereiken en concentreert zich daarbij uiteraard in het bijzonder op de ontwikkelingen in 2005. De vorm van dit plan is nieuw. De plannen voor de statistische informatievoorziening worden in drie domeinen samengevat: de samenleving, bedrijven en instellingen en de economie. Bij deze domeinen wordt beschreven wat de belangrijkste statistische ontwikkelingen zijn uit oogpunt van evenwichtigheid en volledigheid, snelheid, toegankelijkheid en doelmatigheid. Achterin staan 'wegwijzers' in de vorm van internetadressen en telefoonnummers voor verdere informatie over de statistiek of voor contact met het CBS. Langs deze wegen kunt u meer detail vinden en meer informatie over hoe het CBS te werk gaat.

Het jaarverslag wordt op een vergelijkbare wijze als het jaarplan opgezet. Op deze manier is in een later stadium makkelijk te bekijken wat er van de plannen terecht is gekomen.

Vanaf begin januari 2004 heeft het CBS officieel de status van ZBO. Juist nu het CBS met deze status een zelfstandiger positie heeft, vindt het Bureau het nog belangrijker transparant te zijn in het stellen van doelen en het aangeven of die worden bereikt.

Drs. G. van der Veen

Directeur-generaal van de Statistiek
Voorburg/Heerlen, januari 2005

Dit jaar is de uitdaging voor mij om een berg van ruim 6000 meter te beklimmen!

VINCENT VAN STRAALEN, FINANCIËEL BELEIDSMEDEWERKER

Voor het CBS is 2005 in verschillende opzichten het tweede jaar: het tweede jaar als Zelfstandig Bestuursorgaan (ZBO), het tweede jaar van het Meerjarenprogramma 2004–2008 en het tweede jaar onder een nieuwe leiding. Doorgaan en volhouden, daar gaat het om in 2005, zonder daarbij het oude maar onverminderd actuele driedelige doel van het CBS uit het oog te verliezen: het leveren van statistische informatie voor praktijk, beleid en wetenschap.

Meerjarenprogramma

Het in oktober 2003 door de Centrale Commissie voor de Statistiek (CCS) vastgestelde Meerjarenprogramma 2004–2008 ligt ten grondslag aan het werk van 2005. In de voorbereiding van dat Meerjarenprogramma was geconstateerd dat er in de samenleving grote behoefte bestaat aan nieuwe statistische producten, en bovenal aan statistieken die verbanden leggen binnen en tussen brede thema's, dat wil zeggen, integrale statistieken. De ruimte voor product vernieuwing heeft het CBS, met volle steun van de CCS, zelf vrij gemaakt door te herprioriteren binnen het bestaande statistisch programma. Weliswaar is dat in 2005 nog vrij bescheiden, maar dat zal in de volgende jaren geleidelijk meer worden.

Enkele infrastructurele projecten zijn voor gebruikers in den brede van belang: professionalisering microdata-infrastructuur en lange tijdreeksen. De vernieuwingsruimte wordt in 2005 verder ingezet voor inhoudelijke projecten op de gebieden van sociale dynamiek, gezondheid en zorg, en vergrijzing. De daarvoor nodige vermindering of zelfs beëindiging van de statistiekproductie wordt volgens plan in 2005 verder uitgevoerd.

Budget 2005

Het totale budget van het CBS bedraagt voor 2005 € 172 miljoen tegen € 166 in 2004. Het leeuwendeel van het budget komt van het Ministerie van Economische Zaken (€ 164 miljoen). Het CBS verwacht € 8 miljoen te genereren uit opbrengsten van derden. De personele lasten voor 2005 worden geraamd op € 131 miljoen en de overige lasten op € 41 miljoen. In 2005 verschijnt een nieuwe vorm jaarverslag (over 2004) van het CBS, nu als ZBO. Daarin is de volledige jaarrekening opgenomen.

Bezuinigen en samenwerken

Overeenkomstig een besluit van de Ministerraad uit de zomer van 2004 spant het CBS zich in 2005 in om zich als statistiekcentrum, een Rijksbrede *shared service* op statistisch gebied, te profileren. Daarvoor zoekt het de samenwerking en coördinatie met de departementen op. Een overeenkomst met de Ministeries van Buitenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties en Justitie voor de uitvoering van de

Veiligheidsmonitor is een eerste voorbeeld daarvan. In het Rijksbrede PIA-kader (professioneel inkopen en aanbesteden) zal de inkoop van gegevens- en data-verzamelingen verder worden gecombineerd en geprofessionaliseerd. De efficiencywinsten die daaruit moeten ontstaan, zullen worden ingezet om ingrepen in het statistisch programma te verzachten. De bezuinigingstaakstelling die voor het CBS voortvloeit uit het laatste regeerakkoord, is namelijk niet meer met uitsluitend interne efficiëncymaatregelen op te lossen. De CCS heeft al aangegeven dat de leef-situatie-, cultuur- en milieustatistieken dan als eerste in aanmerking komen voor stopzetting. Deze vallen niet onder Europese verplichtingen en vergen relatief veel capaciteit.

Prestatie-indicatoren

Ten aanzien van het lopende programma is de inzet erop gericht de statistieken evenwichtiger, vollediger, sneller, toegankelijker en efficiënter te maken. Dat wordt in de volgende hoofdstukken uitgewerkt voor de drie onderscheiden domeinen samenleving, bedrijven en instellingen, en economie.

De statistische informatie van het CBS wordt in verschillende vormen naar buiten gebracht. Tabellen, persberichten, microdata en leveringen aan Eurostat en andere internationale organisaties zijn de belangrijkste productvormen. Het CBS heeft zich gecommitteerd aan een aantal in de begroting van het Ministerie van Economische Zaken opgenomen kwantitatieve prestatie-indicatoren om zijn werking toetsbaar te maken.

Vermindering administratieve lasten

Een speerpunt van het kabinetsbeleid is de reductie van administratieve lasten. Vermindering van administratieve lasten krijgt op Europees niveau ook steeds meer aandacht. In 2004 heeft het CBS zich gecommitteerd aan een verdere vermindering van de enquêtedruk. Na de reductie van 60 procent over de periode 1994–2004, streeft het CBS een reductie met nog eens 25 procent na die in 2007 gerealiseerd moet zijn. De gegevensverzameling van het CBS wordt daarom in toenemende mate op een nieuwe leest geschoeid, waarbij administraties steeds meer als eerste gegevensbron dienen en de resterende noodzakelijke gegevens via de modernste technieken worden vergaard. Deze aanpak vergt niet alleen een andere inrichting van de interne productieprocessen. Het vereist ook een andere omgang met de externe contacten. Het meest aansprekende voorbeeld hiervan is wellicht het traject dat is ingezet vanwege de nieuwe wet administratieve lastenverlichting en vereenvoudiging in sociale verzekeringswetten (WALVIS). Dit traject maakt enquêtering op het gebied van werkgelegenheid en lonen door het CBS vrijwel overbodig. Een deel van de benodigde gegevens kan het CBS echter niet ontfangen aan registraties en administraties. Dan, en alleen dan, moet en mag het CBS bedrijven nog rechtstreeks enquêteren.

Missie CBS

- Het CBS is in 1899 opgericht met als taak het verzamelen, bewerken en publiceren van statistieken ten behoeve van praktijk, beleid en wetenschap. In de huidige wettelijke grondslag voor het CBS, de Wet op het Centraal Bureau voor de Statistiek van 20 november 2003, vormt dit nog altijd de kern van de opdracht aan het CBS.
- In de Nederlandse samenleving streven wisselende coalities van politieke partijen en belangengroeperingen naar de realisatie van hun eigen denkbeelden. Het belang van feitelijke en onpartijdige informatie die door alle betrokkenen als uitgangspunt wordt geaccepteerd, is dan groot. De kwaliteit van de statistische informatie moet onomstreden zijn. Statistieken moeten snel beschikbaar zijn en de samenhang tussen allerlei maatschappelijke ontwikkelingen zichtbaar maken.
- De missie van het CBS luidt daarom: *het samenstellen en publiceren van onbetwiste, samenhangende, actuele statistische informatie die relevant is voor praktijk, beleid en wetenschap.*

Ik verwacht dat het in heel Nederland op 30 april één groot feest zal zijn, omdat de koningin haar 25-jarig regeringsjubileum viert.

YVONNE DUBBERS, SENIOR BELEIDSMEDEWERKSTER | Vaker naar kantoor fietsen, minder internetten en daardoor meer tijd voor het gezin, familie en vrienden. HENK ENGELN, WEBMASTER | Ik hoop op meer spirituele groei. SUZANNE ERKENS-VAN DE LEYGRAAF, GEGEVENSBEWERKSTER | Dit jaar hoop ik weer eens een nacht te kunnen doorslapen. HILDA FOLKERTS, CHEFFIN ANALYSEGROEP

Overigens zijn bedrijven sinds jaar en dag wettelijk verplicht gegevens aan te leveren. Gelet op de verandering in het enquêtebeleid is het zaak dat de enquêtes die nog worden gehouden ook een goede respons krijgen. Vandaar dat het CBS in 2005 een handhavingsbeleid zal vormgeven, met de mogelijkheid van bestuurlijke boete en lastgeving onder dwangsom.

Reorganisatie, adviesraden en klanttevredenheid

Ook de overige regelgeving die voortvloeit uit de verzelfstandiging van het CBS is grotendeels afgerond. In 2005 zal nog een klachten- en een bezwarenregeling worden vastgesteld. Naast deze regelgevingskwesties spelen nog enkele zaken die in verband staan met het losmaken van het Ministerie van Economische Zaken. Een opeenstapeling van plannen en ontwikkelingen, zoals de verschillende efficiency-maatregelen en de herprioritering, maakte het noodzakelijk om een CBS-brede reorganisatie in te zetten. Daarnaast wordt de verhuizing van de Voorburgse vestiging halverwege 2006 voorbereid. De personele en financiële afwikkeling van dit alles zal de nodige aandacht van management en staven vergen.

Het koppelen van administraties voor onderzoeksdoeleinden blijkt voor het CBS een effectieve strategie te zijn. Deze aanpak vindt daarom ook allengs navolging. Maar technisch koppelen alleen is niet voldoende. Kwaliteit, toegankelijkheid en dienstverlening zijn eveneens van belang voor de eindgebruikers. Schaalvoordelen, methodologische deskundigheid en onafhankelijkheid van het CBS moeten tot voor gebruikers herkenbare voordelen blijven leiden. De nieuw ingestelde adviesraden voor (de divisies en domeinen van) het CBS, een meting van de klanttevredenheid en een internationale *benchmark* moeten eraan bijdragen deze focussen scherp te houden.

Internationale positie

Na afloop van het Europese voorzitterschap van Nederland is het CBS verder bezig met zijn internationale positie. Speerpunten van het gemeenschappelijke statistisch beleid zijn een herprioriteringsoperatie, het realiseren van *Centres and Networks of Excellence* en uiteraard het vergroten van onafhankelijkheid en transparantie van de Europese statistiek. De inspanningen voor internationale samenwerking worden geconcentreerd op drie landen: Litouwen, Turkije en Suriname. Onder auspiciën van het Ministerie van Buitenlandse Zaken en de Wereldbank zal de standaard-software voor het opzetten en uitvoeren van steekproefonderzoek – Blaise – in 2005 op nog grotere schaal door ontwikkelingslanden gebruikt gaan worden. Waar het CBS zelf vergelijkenderwijs staat, zal bepaald worden in de genoemde *benchmark* waartoe het CBS samen met collega-instituten uit het Verenigd Koninkrijk en Zweden het voortouw genomen heeft.

In de loop van dit jaar hoop ik samen met mijn vriend ons droomhuis te vinden.

ANKE WOLTERS, BELEIDSMEDEWERKSTER

Het CBS brengt de Nederlandse samenleving cijfermatig in kaart met behulp van een breed scala aan statistieken en statistische informatie over de leefsituatie en sociaal-economische en sociaal-demografische ontwikkeling van de Nederlandse bevolking. Het CBS heeft een lange traditie op dit gebied. Dat neemt niet weg dat het pakket statistische informatie over de samenleving regelmatig wordt vernieuwd.

Geplande persberichten en webartikelen

- Bevolkingsontwikkeling (elk kwartaal)
- Werkgelegenheid (elk kwartaal)
- Ziekteverzuim (elk kwartaal)
- Sociale uitkeringen (elk kwartaal)
- Woningbouw (elk kwartaal)
- Bevolkingsprognose (jaarlijks)
- Omvang en samenstelling van de beroepsbevolking (jaarlijks)
- Arbeidsomstandigheden (jaarlijks)
- Gezondheid en zorggebruik (jaarlijks)
- Verkeersdoden (jaarlijks)
- Criminaliteit (jaarlijks)

In 2005 wordt opnieuw meer informatie samengesteld over de dynamiek in de samenleving. Dit is mogelijk door het toenemend aantal registraties waarover het CBS de beschikking heeft en de toenemende mogelijkheden tot koppeling van deze databestanden. Daarmee kan informatie over de levensloop worden samengesteld waarin aspecten als demografie, onderwijs, arbeid, welvaart in onderlinge samenhang aan bod komen. Het samenstellen van deze informatie vindt plaats tegen de achtergrond van het gevoerde beleid en de kabinetsvoorstellen op het terrein van de levensloop.

Evenwichtiger en vollediger

Statistische informatie over de samenleving dient actueel, accuraat en relevant te zijn. Om beter aan deze kwaliteitseisen te kunnen voldoen, werkt het CBS aan de ontwikkeling en het vullen van een Sociaal Statistisch Bestand (SSB) en gaat het samenwerkingsverbanden aan met onderzoeksinstituten en ministeries. Het SSB bevat gegevens over alle inwoners van Nederland naar kenmerken als geslacht, leeftijd, burgerlijke staat, nationaliteit en geboorteland, over hun arbeidsmarktpositie (zoals banen, lonen en arbeidsduur) en over hun uitkeringen (zoals werkloosheid, arbeidsongeschiktheid en bijstand). Het SSB zorgt voor kwaliteitsverbetering en verbreding door verschillende bronnen te integreren.

In de afgelopen twee jaren is het SSB onder meer gebruikt voor de samenstelling van een virtuele volkstelling van Nederland. In 2005 staat een verdere uitbreiding van het SSB op stapel met gedetailleerde sociaal-economische gegevens. Aan het bestand worden de onderwijsnummerbestanden over het opleidingsniveau van de bevolking en een aantal kenmerken over de huishoudenssamenstelling toegevoegd (zoals aantal volwassenen, aantal kinderen, samenwonen en alleenstaande ouders). Hierdoor ontstaat de mogelijkheid gegevens van ouders en kinderen te koppelen. Dit levert nieuwe informatie op over de relatie tussen opeenvolgende generaties, zoals de relatie tussen voortijdige sterfte van ouders en kinderen, de afstand tussen woonplaatsen van ouders en kinderen en sociaal-economische verschillen tussen ouders en kinderen.

Op basis van deze gegevens kunnen ook analyses worden uitgevoerd die het mogelijk maken de maatschappelijke integratie van verschillende allochtone bevolkingsgroepen en nieuwkomers te volgen. Het SSB wordt in dit verband bijvoorbeeld gebruikt voor het samenstellen van een integratiekaart waarmee een overzicht wordt gegeven van de maatschappelijke ontwikkeling van vele allochtone bevolkingsgroepen. Deze integratiekaart wordt in samenwerking met het Wetenschappelijk

Onderzoeks- en Documentatiecentrum (WODC) van het Ministerie van Justitie ontwikkeld. Een ander samenwerkingsverband, met het Ruimtelijk Planbureau, zal ook een meer evenwichtig en vollediger beeld van de Nederlandse samenleving opleveren. Vanaf 2005 publiceren het CBS en het Ruimtelijk Planbureau tweejaarlijks een regionale demografische prognose. Deze prognose, die consistent zal zijn met de nationale bevolkings- en huishoudensprognose van het CBS, voorspelt de aantallen inwoners en huishoudens voor alle Nederlandse gemeenten in de komende decennia. Ten behoeve van de onderbouwing zal onderzoek worden gedaan naar regionale verschillen in geboorte, sterfte, immigratie, emigratie, verhuizingen en huishoudensontwikkelingen.

Verder starten in 2005 twee nieuwe onderzoeken. Het eerste is een landelijke enquête die wordt uitgevoerd op verzoek van het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (BZK) en in overleg met gemeenten en politiekorpsen: de Landelijke Enquête Criminaliteit en Veiligheid. Deze nieuwe *Veiligheidsmonitor* vormt een voortzetting van vragen over rechtsbescherming en veiligheid in het Permanent Onderzoek Leefsituatie (POLS) van het CBS, gecombineerd met de Politie Monitor Bevolking (PMB) van BZK. In 2005 wordt de PMB van BZK nog uitgevoerd, maar de vragen uit het POLS zijn dan vervallen. Het CBS voert voor een trendbreukanalyse dan een beperkte waarneming uit voor de *Veiligheidsmonitor* 2005. In 2006 zal het CBS de *Veiligheidsmonitor* volledig uitvoeren.

Een tweede nieuw onderzoek in 2005 is de Statistiek Reïntegratie door Gemeenten. Dit onderzoek moet inzicht verschaffen in de inspanningen van gemeenten bij de reïntegratie van uitkeringsgerechtigden op de arbeidsmarkt. Deze informatie is van belang in het kader van de periodieke rapportages aan de Tweede Kamer over de uitvoering van de nieuwe Wet Werk en Bijstand.

Aangezien het totale budget niet toeneemt, financiert het CBS deze uitbreiding van het statistische werkprogramma door vermindering van bestaande informatie. Zo verzamelt het CBS in 2005 geen aanvullende informatie meer via enquêtes over specifieke bevolkingsgroepen en de tijdsbesteding van Nederlanders. Aanvullende kenmerken van openstaande vacatures worden ook niet meer verzameld. Verder neemt de omvang van een aantal steekproeven af, waardoor de betrouwbaarheid van sommige uitkomsten zal afnemen. Ondanks deze budgettaire beperkingen streeft het CBS er naar om in 2005 zijn informatie evenwichtiger, vollediger, sneller en toegankelijker te presenteren en efficiënter te produceren.

Sneller

Het jaarlijkse Budgetonderzoek – over uitgaven van huishoudens – vindt in 2005 op basis van een nieuw ontwerp plaats. Voor dit onderzoek worden gegevens uit registraties gebruikt en de feitelijke ondervraging vindt grotendeels via de telefoon plaats. Dit betekent voor de deelnemende huishoudens een geringere belasting. Voor het CBS zijn de kosten lager en bovendien kunnen de uitkomsten sneller gepubliceerd worden.

Er zal frequenter worden gepubliceerd over wijken en buurten. Van 2005 zal er een jaarlijkse actualisering plaatsvinden van de wijk- en buurtgegevens in de CBS-data-

- Dankzij het toenemend aantal beschikbare registraties en de mogelijkheid deze onderling te koppelen, zal het CBS in 2005 nieuwe informatie kunnen samenstellen over de levensloop van personen, waarin aspecten als demografie, onderwijs, arbeid en welvaart in onderlinge samenhang aan bod komen.
- Op basis van het Sociaal Statistisch Bestand zal het CBS in 2005 een integratiekaart samenstellen die een overzicht geeft van de maatschappelijke ontwikkeling van de verschillende allochtone bevolkingsgroepen.
- Het CBS publiceert sinds jaar en dag prognoses voor de bevolkingsomvang van Nederland. Met ingang van 2005 zullen deze tweejaarlijks worden uitgebreid met prognoses per regio.
- De publicatie *Gemeente op maat*, die voor elke gemeente van Nederland gedetailleerde gegevens bevat, zal met ingang van 2005 jaarlijks worden geactualiseerd.

Geplande monografieën, periodieken en actualisering databank

- Alloctonen in Nederland
- Arbeidsgehandicaptenmonitor
- Bevolkingstrends
- Gemeente op maat
- Gezondheidsmonitor van de bevolking
- Jaarboek Onderwijs in cijfers
- Jeugd in Nederland
- Kerncijfers wijken en buurten
- Regionale Kerncijfers Nederland
- Sociaal-economische trends
- Sociale Monitor

bank, waarbij ook het aantal gegevens per buurt wordt uitgebreid. Ook de publicatie *Gemeente op maat* wordt vanaf 2005 jaarlijks geactualiseerd.

Toegankelijker

Er wordt in 2005 verder onderzocht hoe het CBS het beste zijn microdata ter beschikking kan stellen voor onderzoek en beleid. Met name wordt hierbij gewerkt aan de ontwikkeling van een vorm van *remote execution*, waarbij de onderzoeker vanaf zijn eigen werkplek met de op het CBS aanwezige microdata kan werken, zonder dat deze data het CBS verlaten. Ook worden in 2005 de gegevens voor de jaargangen 1999–2003 van het SSB beschikbaar gesteld voor *on-site* werken bij het CBS door externe onderzoekers. Ook de bestanden van het Loonstruc-tuuronderzoek 2002 zullen via deze faciliteit beschikbaar komen voor onderzoekers.

Efficiënter

Bij de persoonsenquêtes van het CBS, de Enquête Beroepsbevolking en het Permanent Onderzoek Leefsituatie, zal in 2005 worden onderzocht op welke punten de vraagstellingen moeten worden afgestemd en welke informatie via welk medium moet worden vergaard. Dit moet leiden tot een aangepast ontwerp in 2006. Hierdoor zal ook de publicatievorm van deze enquêtes enigszins wijzigen. De hiervoor genoemde nieuwe *Veiligheidsmonitor* is ook op deze uitgangspunten gebaseerd. Ook achter de start van een nieuwe statistiek over inkomen en leefsituatie van de bevolking in 2005 gaat een streven naar een doelmatiger statistiekproductie schuil. Deze nieuwe statistiek is gebaseerd op een Europese verordening. Zij levert essentiële informatie op voor het Europese sociale beleid en het meten van de inspanningen van de verschillende lidstaten van de Europese Unie (EU). Deze informatie wordt door Eurostat, het statistisch bureau van de EU, samengevoegd en gepubliceerd. Het ontwerp van dit onderzoek in Nederland is gebaseerd op het combineren van beschikbare administratieve bronnen met beperkte telefonische waarneming bij huishoudens. In de meeste lidstaten van de EU moet voor dit onderzoek een geheel nieuwe, zelfstandige gegevensverzameling worden opgezet.

Het CBS brengt het bedrijfsleven in Nederland in kaart met behulp van kortetermijnstatistieken en jaarstatistieken. Kortetermijncijfers, de maand- en kwartaalstatistieken, schetsen vooral de omzetontwikkeling van bedrijven. Jaarstatistieken beschrijven opbrengsten, kosten en investeringen van de diverse bedrijfstakken. Verder stelt het CBS cijfers samen over de producten die bedrijven maken, hun energieverbruik en milieukosten en het afval dat ze produceren. Ook het ICT-gebruik en de innovatiegraad van bedrijven brengt het CBS in beeld, evenals vervoersstromen en de financiën (jaarrekeningen) van ondernemingen. Het aantal bedrijven en de veranderingen daarin, de geboorte en sterfte van ondernemingen, zijn eveneens onderwerp van CBS-onderzoek.

Er wordt in 2005 verder gewerkt aan de verbetering van de gegevenssamenstelling en vernieuwing van de statistiekproductie. De belangrijkste ontwikkelingen op dit gebied bij de bedrijfsstatistieken zijn ook hier samen te vatten in de sleutelwoorden: evenwichtiger en vollediger, efficiënter, sneller en toegankelijker.

Evenwichtiger en vollediger

Met een evenwichtiger beschrijving van het bedrijfsleven wordt hier vooral bedoeld dat de informatievoorziening verder wordt aangepast aan de veranderende samenstelling van de economie. Zo staat een verbetering van de informatievoorziening over 'de Nieuwe Economie' – vooral de doorwerking van de ICT in de economie – op stapel. Een project over dit onderwerp dat in 2005 wordt afgerond, geeft een overzicht van verbeteringen en aanvullingen in de statistische uitvraag en analyse. Deze aanvullingen en verbeteringen zullen in 2005 en 2006 worden doorgevoerd. In 2005 start ook de gegevensverzameling in het kader van de EU-afvalstoffenverordening. Dit betreft niet alleen afval van bedrijven, maar ook afval van huishoudens, voertuigwrakken en dergelijke. Verder wordt een nieuwe statistiek over voorraden in de groothandel opgezet. De landbouwstatistieken zullen worden uitgebreid met gegevens over de verbrede landbouw. Verbrede landbouw is de verzamelnaam voor activiteiten die landbouwers ontplooiën naast of in plaats van de primaire taak van het produceren van voedsel. Er wordt in 2005 ook onderzoek gestart naar de samenhang tussen ICT, innovatie en productiviteit. De nieuwe Innovatie-enquête bevat daarvoor vragen over niet-technologische innovatie. Om de witte vlekken in de informatievoorziening over de zorg te vullen, wordt in 2005 verder gewerkt aan de ontwikkeling van diverse nieuwe jaarstatistieken: over huisartsenpraktijken, medisch specialisten en reïntegratiebedrijven komen naar verwachting in 2005 de eerste resultaten beschikbaar. Statistieken over maatschappelijke opvang en jeugdzorg zijn nog in ontwikkeling. De statistieken over de zorg worden uitgebreid met informatie over commerciële activiteiten. Het totale terrein van de uitgaven aan gezondheids- en welzijnszorg zal in 2005 worden beschreven door middel van Zorgrekeningen. Verder zullen zogenoemde prestatie-indicatoren in de zorg worden ontwikkeld, zoals kosten van de zorg en ziekteverzuim.

- In 2005 start het CBS de gegevensverzameling voor een nieuwe statistiek in het kader van de EU-afvalstoffenverordening. Deze statistiek zal gegevens bevatten over zowel afval van bedrijven als van huishoudens, voertuigwrakken enzovoort.
- De Innovatie-enquête van het CBS wordt uitgebreid; in 2005 start een onderzoek naar de samenhang tussen ICT, innovatie en productiviteit.
- Het totale terrein van de uitgaven voor de gezondheidszorg en de welzijnszorg zal in kaart worden gebracht door middel van Zorgrekeningen.
- In 2005 stuurt het CBS 20% minder papieren vragenlijsten voor de bedrijfsstatistieken omdat gebruik wordt gemaakt van gegevens van de Belastingdienst.
- De kwartaalstatistieken over de Groothandel en over de Transportsector zullen in 2005 versneld worden samengesteld. Gegevens komen daardoor binnen twee maanden na afloop van de verslagperiode beschikbaar, conform afspraken in de Europese Raad.

In 2005 zal weer informatie over inkomend toerisme worden verzameld. Dit onderzoek vindt eens in de vijf à zes jaar plaats. Bij de statistieken op het gebied van rechtsbescherming en veiligheid wordt het project Veiligheidsrekeningen voortgezet. Daarin worden de kosten en financiering van de diensten op het terrein van rechtsbescherming en veiligheid, rechtbanken, politie, brandweer, maar ook HALT, slachtofferhulp, justitiële instellingen voor jeugdzorg, schadeverzekeraars, advocatuur, gefinancierde rechtshulp verder uitgewerkt. Verder wordt de statistiek over faillissementen uitgebreid met gegevens over uitstel van betaling en komen er meer en betere analysemogelijkheden voor de gegevens over de civiele rechtspraak. Ten slotte komen er in 2005 bij enkele statistieken ook minder gegevens beschikbaar dan in voorgaande jaren. Zo is het onderzoek naar ICT-gebruik in bedrijven teruggebracht tot het EU-minimumniveau. Dit is een rechtstreeks gevolg van de herprioriteringsoperatie waarbij ruimte moest worden gemaakt voor nieuwe statistieken.

Efficiënter

Het CBS wordt bij zijn streven naar een steeds efficiëntere productie van gegevens gesteund door de doelstelling van de overheid om de administratieve lasten voor het bedrijfsleven te verlagen. Eén van de belangrijkste bepalingen uit de CBS-wet 2003 is namelijk de verplichting voor overheidsorganisaties om hun registraties ter beschikking te stellen aan het CBS. Deze bepaling biedt het CBS de mogelijkheid om het waarnemen van gegevens te optimaliseren en daarmee de lastendruk voor het bedrijfsleven te verlagen. Waar mogelijk zullen de komende jaren dan ook de papieren vragenlijsten worden vervangen door waarneming op basis van reeds bestaande registraties. Waar dat nog niet kan, wordt zoveel mogelijk overgegaan op elektronische waarneming.

Een goed voorbeeld van het gebruik van registraties is het herontwerp van het Algemeen Bedrijfsregister (ABR) dat door de koppeling met de gegevens van de Belastingdienst vergaand zal verbeteren. De gegevens van de Belastingdienst worden gebruikt bij het samenstellen van zowel de kortetermijnstatistieken als de jaarstatistieken. Bij de laatste wordt de papieren uitvraag daardoor in 2005 met 20 procent verminderd. Naast de belastinggegevens worden ook andere bronnen ingezet ter vervanging van directe waarneming. Zo staat in 2005 onder andere een verdere ontwikkeling van het gebruik van klantenbestanden van energiebedrijven en van elektronische milieujaarverslagen van ondernemingen op het programma. Niet alleen de waarneming wordt verbeterd. Ook de verwerking van de gegevens tot statistieken van bedrijven en instellingen zal in 2005 op een hoger peil worden gebracht. Zo staat in 2005 de ontwikkeling van een basisversie van het Economisch Statistisch Bestand (ESB) op stapel. Wat het ESB is voor statistieken over personen en huishoudens, is het ESB voor statistieken over bedrijven. De basisversie van het ESB bevat elementaire functies: dataopslag van microgegevens, beveiliging en de aanmaak van tabellen voor de CBS-databank StatLine en Eurostat. De verdere uitbouw en ontwikkeling van het ESB in 2005 is gericht op een professioneel-wetenschappelijk gebruik van de microdata.

Geplande persberichten

- Omzet en productie industrie (maandelijks)
- Omzet detailhandel (maandelijks)
- Internationale handel (maandelijks)
- Omzet horeca (elk kwartaal)
- Investeringsverwachtingen (2x per jaar)
- Faillissementen (jaarlijks)
- Zorgrekeningen (jaarlijks)
- Definitieve oogstraming akkerbouw (jaarlijks)

Vanaf 2005 kan ook de statistiek Internationale handel efficiënter, met minder menskracht, beter worden samengesteld, omdat met ingang van dat jaar de nieuwe EU-verordening over Intrastat – de handel tussen de lidstaten – operationeel wordt. Kleinere bedrijven hoeven dan niet over hun internationale handel geënquêteerd te worden.

Sneller en toegankelijker

Geplande monografieën, periodieken en actualisering databank

- Brandweerstatistiek
- Criminaliteit en rechtshandhaving
- De digitale economie
- Duurzame energie in Nederland
- Industriemonitor
- Jaarboek thuiszorg
- Kennis en economie
- Kerncijfers Groothandel
- Kwartaalbericht Detailhandel
- Kunstzinnige vorming
- Land- en tuinbouwcijfers
- Monitor mineralen en mestwetgeving
- Natuurcompendium
- Rechtspraak in Nederland
- Toerisme en recreatie in cijfers
- Toerisme in Nederland - het gebruik van logiesaccommodaties
- Zorgrekeningen
- Zorg in Nederland

Vooraf bij de kortetermijnstatistieken bestaat een aanhoudende druk om sneller resultaten te publiceren. Voor een verdere versnelling bij deze statistieken wordt in 2005 gewerkt aan de ontwikkeling en de invoering van een zogenoemd data-golvenmodel. Volgens dit model worden eerst totaaluitkomsten samengesteld op basis van CBS-waarneming. Dat is de snelle eerste golf. Deze uitkomsten worden vervolgens bijgesteld en vervolmaakt op basis van detailgegevens van de Belastingdienst. Bij de statistieken van Wetenschap en technologie wordt eveneens een nieuwe methode ontwikkeld om snel – binnen tien maanden na afloop van het jaar – voorlopige cijfers over *research and development* aan Eurostat te kunnen leveren.

Daarnaast zal worden gewerkt aan een verdere versnelling van de kwartaalstatistieken Groothandel en Transport, die daardoor conform afspraken in de Europese Raad binnen twee maanden beschikbaar komen. Bij de verwerking van de gegevens over de internationale handel in goederen wordt in 2005 verder gegaan op de al ingeslagen weg om met behulp van econometrische schattingsmodellen snel cijfers beschikbaar te stellen. Waar dat zinvol is, zal ook gebruik worden gemaakt van schattingen van andere landen die snel beschikbaar zijn.

De toegankelijkheid van de cijfers over het bedrijfsleven zal verder worden verbeterd door een verandering van de themapagina's op de CBS-website en de verdere ontwikkeling van de CBS-databank StatLine. Verder zullen ter verbetering van de interpretatie van de kortetermijncijfers de seizoencorrecties worden verbeterd en uitgebreid. Bij de maandcijfers van de industrie wordt de methode van seizoencorrectie verfijnd, terwijl bij de handel nieuwe seizoengecorrigeerde cijfers beschikbaar komen.

In 2005 hoop ik eindelijk het wonderlijke en de vreugde van het moederschap te kunnen ontdekken.

DIANA CONFURIUS-NGOROUA ABIERI, STATISTISCH ONDERZOEKSTER

Het CBS beschrijft de economische situatie in Nederland en gebruikt daarvoor een veelheid aan statistieken die aan elkaar gerelateerd zijn en daardoor geanalyseerd kunnen worden vanuit een geïntegreerd kader. Deze geïntegreerde beschrijving wordt op jaarbasis voor de gehele economie gegeven. Op kwartaal- en maandbasis is de weergave wat globaler. Op kwartaalbasis gaat het hierbij bijvoorbeeld om de economische groei en overheidsgegevens en op maandbasis om de conjunctuurrelevante onderdelen van de economie.

- In 2005 zullen verschillende aspecten van de vergrijzing statistisch in kaart worden gebracht door nieuwe statistieken over pensioenaanspraken en de verplichtingen van pensioenfondsen.
- Het CBS stelt in 2005 nieuwe producentenprijsindexcijfers samen over IT-diensten, accountancy en over koeriersdiensten.
- Vanaf 2005 worden diverse economische indicatoren die van belang zijn voor de Economische en Monetaire Unie (EMU) op kwartaalbasis geleverd. De belangrijkste van die indicatoren is het EMU-saldo waarin ook de gegevens van de decentrale overheden zijn verwerkt.

De gedetailleerde en geïntegreerde beschrijving van de Nederlandse economie vindt plaats in het kader van de Nationale Rekeningen. Deze Nationale Rekeningen worden periodiek geijkt op nieuwe bronnen en in lijn gebracht met nieuwe internationale afspraken. Het is onmogelijk om dit jaarlijks te doen, omdat dat ten koste zou gaan van de vergelijkbaarheid van de cijfers. Daarom is een revisiestrategie ontwikkeld. In Europees verband wordt gesproken over een vijfjaarlijkse revisiestrategie, te beginnen met het verslagjaar 2005. Afspraken hierover zijn nog niet gemaakt. In afwachting van deze afspraken heeft het CBS besloten om de revisie voor het jaar 2001 reeds uit te voeren. Deze revisie, die vooral samenhangt met de aansluiting op aangepaste bronstatistieken, is gestart in 2004 en wordt afgerond in 2005. Tegelijkertijd met de resultaten van deze revisie zullen ook nieuwe gegevens worden gepresenteerd over de jaren 2002 tot en met 2004.

Door budgetrestricties en noodzakelijke investeringen in nieuwe systemen moeten onderdelen in het statistische programma worden versoberd. Voor 2005 betekent dit dat het CBS voor het laatst elk kwartaal de balansgegevens van verzekeraars en pensioenfondsen publiceert. Vanaf 2006 gaat De Nederlandsche Bank deze gegevens publiceren.

Tegenover deze vermindering van bestaande informatie staat vernieuwing. Zo zullen verschillende aspecten van vergrijzing beter in beeld worden gebracht door de ontwikkeling van nieuwe statistieken die duidelijkheid verschaffen over de pensioenaanspraken van huishoudens en de verplichtingen van pensioenfondsen.

Efficiënter

De berekening van de consumentenprijsindex (CPI) is toe aan een herontwerp. De steekproef wordt herzien en de methode van prijswaarneming wordt verbeterd. Daarbij komt met name het binnenhalen van scannerdata aan de orde. Verder wordt de introductie van een jaarlijkse basisverlegging in 2005 voorbereid en krijgt dit in 2006 verder zijn beslag.

In 2005 vraagt een nieuwe versie van de Europese *Short Term Statistics* verordening voor een aantal variabelen om de uitsplitsing EMU/niet-EMU. Aan deze wens zal worden voldaan zonder aanvullende enquêtering, in tegenstelling tot een aantal andere landen waar wél aanvullende enquêtering plaatsvindt. Het CBS zal de gevraagde gegevens opleveren door een koppeling te leggen met reeds beschikbare gedetailleerde gegevens over de buitenlandse handel.

Door de ontwikkeling van nieuwe methoden en hulpmiddelen is het productieproces van de tijdreeksen Nationale Rekeningen beter beheersbaar gemaakt. Concreet wordt begin 2005, direct na het gereedkomen van de jaren 2001 en 2002, al begonnen met de samenstelling van de tijdreeksen. Publicatie van volledige tijdreeksen terug tot 1970 staat gepland voor 2007.

Evenwichtiger en vollediger

In 2005 zal ook het producentenprijsindexcijfer conform de eisen van de *Short Term Statistics*-verordening worden aangepast. Dit betekent concreet onder meer de introductie van een aantal nieuwe producentenprijsindexcijfers voor de dienstverlening, bijvoorbeeld voor IT-diensten, accountancy en koeriersdiensten. Verder wordt gewerkt aan outputprijsindices voor de bouwnijverheid. Tevens worden nieuwe methoden ontwikkeld voor de volumemeting van diensten in de nationale rekeningen. Op het terrein van energieprijzen wordt tijdens een testperiode, die loopt tot medio 2005, onderzocht of kan worden voldaan aan de eisen die worden gesteld in een concept voor de nieuwe Europese richtlijn Energieprijzen. Deze richtlijn houdt nauw verband met de recente liberalisering van de energiemarkt. Voor de bedrijfsgroepen Detailhandel en reparatie en Overige diensten wordt een haalbaarheidsonderzoek uitgevoerd naar het samenstellen van maandgegevens over lonen en salarissen en over gewerkte uren. Met het publiceren van maandelijkse volumeontwikkelingen over de buitenlandse goederenhandel zal een scherper beeld worden gegeven van recente conjunctuurrelevante ontwikkelingen.

De kwartaalramingen economische groei zijn gemoderniseerd, waarmee de kwartaalrekeningen een integraal onderdeel zijn geworden van de cyclus Nationale rekeningen. Na de aanloop- en verbeterfase in 2004 wordt het geheel in 2005 operationeel.

Het werk aan de kwartaalsectorrekeningen zal zich richten op de ontwikkeling van een volledig stelsel van sectorrekeningen op kwartaalbasis conform ESR'95 (Europees Systeem van Rekeningen 1995). Medio 2005 ontstaat een (experimenteel) volledig stelsel van sectorrekeningen op kwartaalbasis. De ontwikkeling en reguliere samenstelling vloeien voort uit nieuwe regelgeving door de EU. In dit kader leveren decentrale overheden kwartaalinformatie op die een betrouwbaar beeld moet geven van de ontwikkeling van het EMU-saldo. Deze rapportage geeft ook informatie over de hoogte van EMU-schuld naar transactiesoort die vanwege een EU-verplichting vanaf 2005 moet worden geleverd. Deze bronnen maken het ook mogelijk de statistische informatie over de decentrale overheden te verdiepen.

In de *National Accounting Matrix including Environmental Accounts* (NAMEA) wordt de samenhang tussen een aantal belangrijke economische indicatoren (bruto binnenlands product, betalingsbalans en dergelijke) en het milieu getoond. Eurostat wil de NAMEA in de toekomst uitbreiden. Daarom worden in 2005 de reeds bestaande rekeningen over luchtmissies en energie, bodem en water aangepast. Tevens wordt het huidige *National Accounting Matrix including Water Accounts* (NAMWA)-systeem dusdanig uitgebreid, zodat het aansluit op het bedrijfstakkeniveau van de Nationale rekeningen.

Geplande persberichten

- Inflatie (maandelijks)
- Werkloosheid (maandelijks)
- Consumptie van huishoudens (maandelijks)
- Consumentenvertrouwen (maandelijks)
- Conjunctuurtest Industrie (maandelijks)
- Flash economische groei en banen (per kwartaal)
- Economische groei (per kwartaal)
- Werkgelegenheid en lonen (per kwartaal)
- Verzekeraars en pensioenfondsen (per kwartaal in 2005 voor het laatst)
- Conjunctuurtest Zakelijke diensten (per kwartaal)
- Nationale rekeningen (jaarlijks)
- EMU-saldo van de overheid (jaarlijks)
- Lokale lasten (jaarlijks)
- Sparen en lenen (jaarlijks)
- Bedrijfssparen (jaarlijks)
- Regionaal economische jaarcijfers (jaarlijks)

Sneller en toegankelijker

Geplande monografieën, periodiek en actualisering databank

- De Nederlandse Conjunctuur
- De Nederlandse Economie
- Nationale Rekeningen

Er is een constante druk om cijfers sneller te publiceren. Hierbij gaat het soms om een versnelling van bestaande kwartaal- of maandcijfers en soms om een aanpassing van de frequentie van kwartaal naar maand. In veel gevallen voldoet het CBS overigens al aan de internationale wensen. Voor het CBS is het essentieel de nauwkeurigheid van de cijfers te bewaken. Nauwkeurigheid is een randvoorwaarde voor veel projecten waar ook in 2005 aan gewerkt wordt. Zo wordt in 2005 onderzocht hoe de kwaliteit – met name de aspecten tijdigheid en nauwkeurigheid – van de flashraming (eerste raming) van de economische groei verbeterd kan worden.

Bij de detailhandel wordt een versnelling voor de aggregaten doorgevoerd, in het kader van het *European subsample*-project. In dit project wordt op Europees niveau een optimale steekproefstratificatie ontworpen, waarbij voor ieder land een sub-steekproef uit de bestaande nationale steekproef resulteert.

Ieder land zorgt dat de informatie van de betreffende bedrijven zo snel mogelijk wordt binnengehaald, waardoor Eurostat in staat is om al na vijftig dagen een Europees totaal te publiceren.

Voor 2005 staat de verdere ontwikkeling van themapagina's over vergrijzing op stapel. Deze pagina's op de CBS-website bieden informatie over pensioenfondsen, AOW, de veroudering van de (beroeps)bevolking, het proces van pensionering en de inkomens- en vermogenspositie van ouderen. Ook het elektronisch conjunctuurbericht op de CBS-website zal verder ontwikkeld worden, waarmee snel en overzichtelijk een samenhangend en actueel beeld van de stand van de economie verkregen kan worden.

In 2005 zullen verschillende aspecten van de vergrijzing statistisch in kaart worden gebracht door nieuwe statistieken over pensioenaanspraken en de verplichtingen van pensioenfondsen.

Ik verwacht mijn persoonlijk record op de 800 meter met 5 procent te verbeteren.

SYLVIA DE VRIES, TAAKGROEPCEFFIN

Het CBS verzamelt gegevens bij personen, bedrijven en instellingen om dit geheel daarna te verwerken tot statistische informatie over groepen mensen, hun omgeving en over bedrijven. De resultaten stelt het CBS zo snel mogelijk voor iedereen beschikbaar. Dat gebeurt op velerlei manieren.

Databank StatLine

Eind 2005 is de toegankelijkheid van de StatLine database via de CBS-website verbeterd. Daarvoor moeten er in 2005 aanpassingen plaatsvinden, zodat de statistische informatie samenhangender, consistent, laagdrempeliger en sneller toegankelijk zal zijn. Daarnaast zal aandacht worden besteed aan classificaties en begripsdefinities.

De CBS-website (www.cbs.nl) biedt gratis toegang tot de resultaten van CBS-onderzoek: alle gepubliceerde CBS-cijfers in de databank StatLine, kerncijfers over Nederland, ondernemers- en scholierenpagina, informatie over wijken en buurten, persberichten, het wekelijks Webmagazine, webartikelen en andere nieuwe publicaties, productencatalogus, beleidsinformatie en een verzameling links naar nationale statistische bureaus en relevante internationale organisaties.

Persdienst het informatiepunt voor de pers, te bereiken via:
telefoon: (070) 337 44 44
e-mail: persdienst@cbs.nl

NOS-teletekst pagina 506 geeft informatie over een aantal belangrijke economische indicatoren en pagina 507 bevat gegevens die recent zijn gepubliceerd.

Infoservice het centrale informatiepunt voor algemene vragen over het CBS en zijn producten is te bereiken via:
telefoon: 0900 0227 (€ 0,50 per minuut),
fax: (045) 570 62 68
e-mail: infoservice@cbs.nl
webformulier op de CBS-website.

Servicedesk berichtgevers voor berichtgevers heeft het CBS een helpdesk ingericht. Deze helpdesk is bereikbaar via:
telefoon: (045) 570 66 27 (op werkdagen van 10.00-12.00 en 14.00-16.00 uur)
e-mail: helpedi@cbs.nl

Verkoop van CBS-producten

verkoop vindt plaats via afdeling Verkoop van het CBS,
Postbus 4481, 6401 CZ Heerlen
fax: (045) 570 62 68
e-mail: verkoop@cbs.nl

European Statistical Data Support

Voorburg via deze datashop bij het CBS in Voorburg kunnen gebruikers telefonisch (0900 0227) (€ 0,50 per minuut) of per e-mail met een standaard webformulier op de website van het CBS (www.cbs.nl) statistische informatie over Europa opvragen. De informatie is afkomstig van Eurostat.

Centrum voor Research van Economische

Microdata (Cerem) dit centrum stelt onderzoekers in staat wetenschappelijk onderzoek te verrichten op microdata van Nederlandse bedrijven. Dit kan uit veiligheidsoverwegingen alleen ten kantore van het CBS in Voorburg of Heerlen gebeuren. Nadere informatie over de voorwaarden en regels die voor microdata-onderzoek gelden, is verkrijgbaar via:
telefoon: (070) 337 41 11
e-mail: cerem@cbs.nl

Centrum voor Beleidsstatistiek

helpt departementen en planbureaus bij het vinden, het gebruik en het opstellen van de benodigde informatie voor de beleidsvoorbereiding en de evaluatie daarvan. Aan de diensten van het Centrum voor Beleidsstatistiek zijn kosten verbonden. Nadere informatie is verkrijgbaar via:
telefoon: (070) 337 47 71
e-mail: cvb@cbs.nl

Samenwerkingsverbanden CBS in 2005

- Ministerie van Justitie/
Wetenschappelijk Onderzoeks- en Documentatiecentrum
 - Integratiekaart Nederland
 - Allochtonen in Nederland
 - Criminaliteit en rechtshandhaving
- Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport
 - Jeugd in Nederland
- Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid
 - Arbeidsgehandicaptenmonitor
- Ministerie van Economische Zaken
 - ICT en Administratieve Lastenprogramma, in de projecten:
 - de Elektronische Gestandaardiseerde Statistiekuitvraag
 - Overheids Transactie Poort
 - het XBRL-project van de Ministeries van Financiën en Justitie dat als doel heeft financiële gegevens in één keer elektronisch uit te vragen.
 - De digitale economie
- Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties
 - Brandweerstatistiek
- Ministerie van Landbouw Natuur en Voedselkwaliteit
 - Monitor mineralen en mestwetgeving
- Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu (RIVM)
 - Natuurcompendium
 - Nationale Atlas Volksgezondheid
- Landbouw Economisch Instituut (LEI)
 - Land- en tuinbouwcijfers
- Alterra
 - Atlas van plantengemeenschappen
- Raad voor de Rechtspraak
 - Rechtspraak in Nederland
- Sociaal en Cultureel Planbureau
 - Armoedemonitor
 - Emancipatiemonitor
- De Nederlandsche Bank
- Centraal Planbureau
- Ruimtelijk Planbureau
- Erasmus Universiteit Rotterdam

Internationale samenwerking

Het CBS levert per maand, kwartaal en jaar bestanden aan de statistische bureaus van een aantal internationale organisaties. Dat gebeurt op basis van vrijwillige afspraken of verplichtingen die voortvloeien uit EU-verordeningen. Samenwerking vindt plaats met:

- Eurostat
- Economische Commissie voor Europa
- Raad van Europa
- Organisatie voor Economische Samenwerking en Ontwikkeling (OESO)
- Internationale Arbeidsorganisatie (ILO)
- Internationaal Energie Agentschap
- Organisatie voor Onderwijs, Wetenschap en Cultuur van de VN (UNESCO)
- Verenigde Naties
- Wereld Gezondheidsorganisatie (WHO)
- Wereldbank

Naast deze lijst met opgesomde samenwerkingsverbanden en -projecten zijn er nog vele samenwerkingsverbanden en -projecten met brancheorganisaties, bedrijfs- en waterschappen, onderzoeksinstituten, raden, verenigingen, verbonden en bureaus die hier niet zijn vermeld.

Statistics Netherlands in general

The main aim of Statistics Netherlands (CBS) is, as always, to provide statistics for practice, policy, and science. Budget cuts are met through the shared services philosophy. Statistics Netherlands seeks to co-operate with politics by participating in the nation-wide PIA program for professional purchasing and tenders. For science, Statistics Netherlands' emphasis on micro-data and time series is important. For practice, the website of Statistics Netherlands remains the core medium for publishing all statistical results.

The administrative burden is successfully reduced because Statistics Netherlands makes use of more registers as data sources for its statistics. This requires restructuring the production processes and contacts with other parties. The quality of the remaining primary data capture is improved by increasing professional standards and using new legal enforcement methods.

Key issues in the European community are the common priority operation, creating Centres and Networks of Excellence, and improving the independence and transparency of European statistics. International cooperation focuses mainly on Lithuania, Turkey and Suriname.

Dutch society

More balanced and comprehensive

Statistics Netherlands continues to develop its Social Statistical Database (SSB) in cooperation with research institutes and the Dutch ministries. The SSB database was used for the virtual census of the Netherlands in 2001. In 2005 it will provide information on how the generations relate to each other and how the various groups of people with a foreign background integrate in Dutch society. As of 2005 Statistics Netherlands and The Netherlands Institute for Spatial Research will publish a regional demographic forecast on the number of inhabitants and households of all Dutch municipalities over the next decades. Such forecasts will be published once every two years.

Also new is the national crime and safety survey. This new safety monitor includes questions on legal protection and safety from the POLS study on living conditions by Statistics Netherlands and data from the Police Monitor by the Ministry of the Interior. Another new statistic in 2005 is reintegration by municipalities. It will provide insight in how municipalities help people claiming benefits reintegrate in the labour market.

Faster and more accessible

The annual budget survey will start with a new design using register data and interviews by telephone in 2005. As of 2005 there will be an annual update of the district and neighbourhood data in Statistics Netherlands' database, where the number of data per neighbourhood will be expanded. The tailor-made

municipalities series will likewise be updated on a yearly basis.

Statistics Netherlands will also study advanced possibilities of remote execution in 2005 so that micro-data can be accessed for research and policy purposes.

The years 1999–2003 of the Social Statistical Database will become available for study on-site, as will the wage structure files on 2002.

More efficient

In 2005 Statistics Netherlands will gain efficiency by harmonising questionnaires and determining what information must be observed through which medium in the surveys on individuals and households (the labour force survey and POLS).

The safety monitor that will start in 2005 is also based on these principles.

The new statistic on income and living conditions of the population, required by the EU, is also efficiency oriented. It will provide essential information for European social policy, and for benchmarking the efforts made by the various EU member states. The design in the Netherlands is based on the example by Statistics Netherlands of combining the available administrative sources with limited data gathering from households through interviews by telephone.

Enterprises and institutions

More balanced and comprehensive

Statistics Netherlands will also make more use of register data in its description of the business community. This leads to better quality and more detailed data on the branches of industry, especially in the production and short-term statistics. A strategic project on 'the new economy' will be completed in 2005.

2005 will also see the start of data gathering for the EU waste ordinance.

Furthermore there will be a new statistic on stocks in the wholesale trade.

Agricultural statistics will be expanded to include data on side activities combined with agriculture and horticulture.

The relationship between ICT, innovation and productivity will be studied as of 2005. Questions about non-technological innovation are included in the new innovation survey.

In 2005 work will continue on several new annual statistics on health care: practices of general practitioners, medical specialists and services for safety, health and welfare in the workplace (ARBO). The newly developed statistics on social care and child welfare will eventually include information on commercial activities. The care accounts will cover the entire field of health and welfare in 2005. Performance indicators in care are being constructed, such as the cost of care and absenteeism in care.

In 2005 data on inbound tourism will be gathered once again. The statistics on legal protection and safety will see the continuation of the safety accounts project, with information on the cost and financing of the services operating in legal protection and safety, the courts, the police, the fire services, HALT (to reform young offenders), assistance for crime victims, institutionalised care for

children, indemnity insurance, legal representation and financed legal aid. The bankruptcy statistic will have data on postponement of payments granted and improved possibilities to analyse data on civil court cases.

Faster and more accessible

In order to speed up the short-term statistics in particular, Statistics Netherlands will develop and implement the data wave model in 2005. This means fast totals on the basis of observations by Statistics Netherlands, completed with details from the tax authorities. Preliminary figures on research and development on the previous years have to be submitted to Eurostat within ten months after the end of the year.

The quarterly statistics on wholesale trade and transport will also be speeded up. There are possibilities to speed up the statistics on international trade in goods by using estimates made by other countries.

The theme pages on the CBS website and the development of StatLine, the CBS database, will increase the accessibility of the information on the business community. The seasonally corrected short-term figures are improved and expanded. The monthly figures on industry will be refined by way of the seasonal correction method, while new seasonally corrected trade figures will become available as well.

More efficient

The CBS Law of 2003 stipulates that government bodies are under the legal obligation to provide Statistics Netherlands with their registers. This makes it possible to optimise observations, and reduce the administrative burden for enterprises. Questionnaires on paper will be substituted by electronic data capture whenever possible.

In 2005 the ABR register of enterprises will be enhanced by data from the tax authorities. Other sources such as customer registers of energy companies and electronic annual reports by enterprises will also be used as replacements for direct observation.

There are plans to develop a first version of the ESB, a statistical database on the Dutch economy, with elementary functions such as storage of micro data, securing and generating tables for Statline and Eurostat. The ESB will be expanded and developed in 2005 to enable professional and scientific use of the micro data.

Intrastat, the new EU-regulation on trade between the member states, will come into effect in 2005. This will have a positive efficiency effect on the international trade statistics, since small companies no longer have to report on their international trade.

The Dutch economy

More balanced and comprehensive

Due to the demands posed by the EU-regulation for Short Term Statistics there will be a new producer price index IT, accountancy and courier services in 2005. Statistics Netherlands will set up new output price indices for construction and volume indices for a number of non-commercial services. The recent liberalisation of the energy market led to the development of a draft European guideline for energy prices. The requirements are being studied.

Statistics Netherlands studies the feasibility of getting more information on wages and salaries and hours worked for the branches retail trade and repairs and other services. Publishing monthly volume changes in the international trade of goods will provide a better insight in recent developments that are relevant for the Dutch economy.

The quarterly estimates of economic growth are modernised, making the quarterly accounts an integral part of the national accounts cycle. It will become operational in 2005 once the pilot and improvement phases of 2004 are completed.

The quarterly sector accounts aim to develop a consistent set of sector accounts on a quarterly basis, in line with the European System of Accounts of 1995.

Decentralised governments must supply the quarterly information, which should provide a reliable picture of the development of the EMU balance and the level of EMU deficit by kind of transaction.

Eurostat wants to extend the National Accounting Matrix including Environmental Accounts in future, which leads to adaptations in the accounts on emissions into air, energy, soil and water in 2005. The National Accounting Matrix including Water Accounts will be in line with the level of industrial branches of the national accounts.

Faster and more accessible

The regulation on Short Term Statistics stipulates faster delivery times. Usually Statistics Netherlands is able to comply with the international wishes. Accuracy, of course, is a precondition. In 2005 Statistics Netherlands will study how the flash estimates on economic growth can be improved.

The project European sub-sample (to optimise sampling) will lead to the implementation of faster aggregates in the retail trade. As the member states gather the information fast, Eurostat can publish a European total within 35 days.

Theme pages on the CBS website on grey pressure will provide information about pension funds, old-age pensions (AOW), the aging of the population and the labour force, the pensions process and the income and financial position of old people. An economic web report will provide a fast, comprehensive picture of the Dutch economy.

More efficient

The sample for the consumer price index will be adjusted and the method of price observations improved. This involves scanner data.

The Short Term Statistics regulation requires itemising in EMU/non-EMU.

Statistics Netherlands meets this demand without conducting extra surveys since the detailed information available about international trade suffices.

Better management of the production process of the time series in national accounts will result in time series of labour accounts starting in 2005. By the end of 2005 several time series will be compiled in the period 1995–2000. These will be published in 2007.

Colofon

Uitgave: Centraal Bureau voor de Statistiek / Vormgeving: WAT ontwerpers, Utrecht / Druk: OBT bv, Den Haag

CENTRAAL BUREAU VOOR DE STATISTIEK

Voorburg - Prinses Beatrixlaan 428 - Postbus 4000 - 2270 JM Voorburg - telefoon (070) 337 38 00

Heerlen - Kloosterweg 1 - Postbus 4481 - 6401 CZ Heerlen - telefoon (045) 570 60 00

Website: www.cbs.nl - **Infoservice:** telefoon 0900 0227 (€ 0,50 per minuut), e-mail infoservice@cbs.nl, fax (045) 570 62 68 - **Teletekst:** pagina 506/507

